

**HLAVNÍ MYŠLENKA - KULTIVOVAT VZTAH ČLOVĚKA K PŘÍRODĚ TAK,
ABY CÍLIL POTŘEBU SE O NI STARAT**

Autoři: Ing. arch. Ladislav David
Ing. arch. Eva Velková

Spoluautoři: Helena Kubíková
Ing. Jan Kubík
Zita Nielsen
Ing. arch. Jiří Jand'ourek
PhDr. Libuše Ročková

POUŽITÉ ZKRATKY

DP	Dům přírody
JP	jednotlicí prvky
JAK	jednotný architektonický koncept

Vypracováno pro AOPK ČR, Nuselská 39, 140 00 Praha 4 na základě Smlouvy o dílo č.j. 11266/KŘED/2008 ze dne 5.2.2009 a Dodatku č. 1 ze dne 31.3.2009

Dne: 30.4.2009

HLAVNÍ BODY ZADÁNÍ K MANUÁLU

1. Prezentovat vizi a strategii ochrany přírody a krajiny AOPK ČR prostřednictvím regionálních pracovišť
2. Návrh jednotlicích prvků vnitřního a vnějšího vybavení DP
3. Barevné a materiálové řešení JP s ohledem na regionalitu
4. Respektovat stávající grafický manuál AOPK ČR
5. Jednotlicí a originální prvky pro nově vybudované DP musí být použitelné i pro DP stávající
6. Návrh propagačních a informačních produktů pro DP

uvedené fotografie jsou z veřejně dostupných zdrojů

OBSAH

ÚVOD

CÍL A POUŽITÍ MANUÁLU
HLAVNÍ MYŠLENKA
METODIKA ZPRACOVÁNÍ MANUÁLU JP
ZÁSADY PŘÍSTUPU K NÁVŠTĚVNÍKŮM

PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH PRVKŮ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

- 1 ZÁKLADNÍ SYMBOLY DP
- 2 OZNAČENÍ A NAVIGACE V DP
PRAPORY
BANER
INFOPANEL U VSTUPU
INFORMAČNÍ TABULE S MAPOU ZCHÚ ČR
- 3 ORIENTAČNÍ SYSTÉM

STAVBA

- 4 HLAVNÍ ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ NÁVRHU STAVBY
- 5 STAVEBNÍ MATERIÁLY
- 6 NOVOSTAVBA
DEFINOVÁNÍ MÍSTA STAVBY Z HLEDISKA URBÁNNÍCH VAZEB
KONSTRUKCE A MATERIÁLY
STAVEBNÍ PROGRAM
SYSTÉM HODNOCENÍ
- 7 PROPOJENÍ INTERIÉRU S EXTERIÉREM

EXPOZICE A VYBAVENÍ

- 8 PŘÍKLAD PROVOZNIHO A TECHNICKÉHO ZÁZEMÍ
- 9 VÝTVARNĚ ZPRACOVANÝ HERNÍ PRVEK U VSTUPU
- 10 FUNKČNÍ VÝTVARNÝ PRVEK
- 11 INTERAKTIVNÍ PRVKY
- 12 3D, PROJEKČNÍ TECHNOLOGIE, MULTIMEDIA
- 13 ZOHLEDNĚNÍ NÁVŠTĚVNÍKŮ ŽIJÍCÍCH SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

DOPŇKY

- 14 PROPAGAČNÍ PŘEDMĚTY
- 15 ZÁJMOTNÉ SKUPINY

PŘÍLOHY

4	PŘÍSPĚVEK K POJETÍ DOMŮ PŘÍRODY	35
4		
5	3D MODEL KRAJINY	36
5	DIGITÁLNÍ 3D MODEL	37
	MULTIMEDIA	38
6	PROJEKČNÍ TECHNOLOGIE	39
	3D KINO	40
7		
10	PŘÍKLAD ROČNÍ KOLEKCE AOPK	41
11	PŘÍKLAD FUNKČNÍCH DOPLŇKŮ	42
13	AKUSTICKÝ PŘÍVĚŠEK	43
14		
16		
17		
19		
20		
21		
21		
21		
22		
22		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		

ÚVOD

ÚVOD

CÍL A POUŽITÍ MANUÁLU
HLAVNÍ MYŠLENKA A MOTTO
METODIKA ZPRACOVÁNÍ
ZÁSADY PŘÍSTUPU K NÁVŠTĚVNÍKŮM

CÍL A POUŽITÍ MANUÁLU

Záměrem manuálu jednotlicích prvků je vytvořit systém, který:

- nabízí základní řadu jednotlicích prvků (JP), z nichž některé jsou zásadní pro všechny Domy přírody (DP), jiné lze aplikovat podle možností (prostorových, finančních, klimatických...)
- nejen umožňuje ale i vyžaduje od začátku kreativní přístup (projektanta i provozovatele)
- po realizaci lze doplňovat a dotvářet podle osobní angažovanosti a aktivity provozovatele

HLAVNÍ MYŠLENKA

Jen u člověka s hlubokým vztahem k přírodě lze předpokládat sounáležitost s vnímáním přírody, pochopení pro nezbytná omezení v chráněných územích a disciplínu, vznikající z vlastního přesvědčení.

Je třeba především působit na emoce, rozvíjet smyslové poznání autentické přírody (jakkoliv pěkný ale kaširovaný les z kartonu to nepřináší) .

Vědecká fakta jsou následná a doplňující.

Interiér i exteriér bude vždy pojat koncepčně, jako jeden celek, zpracovaný jedním autorem - kolektivem

**Při použití je nezbytné
zohlednit danou lokalitu
podle:**

- výskytu místních přírodnin, rostlin a živočichů
- tradičních materiálů
- tradičních řemesel
- tradičních stavebních prvků
- možné iniciativy místních kooperujících týmů i jednotlivců (rozvoj občanské společnosti)

ze sociologie

Jak může vzniknout hluboký vztah k přírodě?

Dlouhodobě, generacemi se utvářející pocit příjemné krajiny, je dán intuitivně. Hluboký vztah k přírodě je spojen se smyslovým poznáním, s prožíváním, s příjemným zážitkem, s pocitem štěstí, ale i s dobrodružstvím a objevováním nového.

ÚVOD

ÚVOD

CÍL A POUŽITÍ MANUÁLU
HLAVNÍ MYŠLENKA A MOTTO
METODIKA ZPRACOVÁNÍ
ZÁSADY PŘÍSTUPU K NÁVŠTĚVNÍKŮM

METODIKA ZPRACOVÁNÍ MANUÁLU JP

- Dotazníky a diskuse - konzultace
- Sociologický rozbor
- Analýzy stávajících podobných objektů doma i v zahraničí
- Analýza použití nových technologií z oblasti informatiky a medií
- Výběr a zhodnocení vhodných propagačních předmětů

PŘÍLOHY

PhDr. Libuše Ročková
Příspěvek k
pojetí Domů přírody

Ing. Jan Kubík
3D-model krajiny
Interaktivní promítání
3D-kino
doplňky

ZÁSADY PŘÍSTUPU K NÁVŠTĚVNÍKŮM

- nementorovat, nepoučovat, nabídnout aktivní samostatné vyhledání informací
- vstřícný přístup, uvítat návštěvníka jako hosta
- přehledná orientace vně i uvnitř objektu
- nárok na výtvarnou kvalitu, funkční prvek výtvarně zpracovaný přináší zároveň i umělecký zážitek – vždy platí zásada **prezentovat přírodu v autentickém stavu**, nepřipouští se jakákoliv komerční stylizace (bobr s aktovkou!!)
- pracovat s momentem překvapení – dopřát smyslové zážitky (zrak, sluch, hmat, čich...)
- ideální je zapojit místní obyvatele (spolky, školy..), spolupráce při realizaci instalace
- provoz přátelský pro občany žijící s postižením
- zohlednění zájmových skupin v daném regionu (pěší, rodiny s dětmi, cyklisti, běžkaři, horolezci, vodáci...)

ze zkušenosti

**vedoucí HAUS DER NATUR
in Schwarzwald - Dr. Büchner**

- v expozici je třeba zohlednit hlavně to, co zajímá vaše návštěvníky – ne pouze informace, které jsou zajímavé pro biology a jiné vědce
- nepoužívejte v expozici dlouhé texty
- plánujte DP a expozici co nejdříve v součinnosti s provozovatelem

Ivan Bartoš CHKO Poodří

- v exteriéru je potřeba dostatečný prostor pro dvě třídy (při čekání)

PŘEHLED jednotících prvků (JP)

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

1. Základní symboly DP
2. Označení a navigace v DP (prapory, banery, info)
3. Orientační systém

Jsou základními kameny jednotících prvků (barvy a symbolika)

STAVBA

4. Hlavní zásady pro zpracování návrhu stavby
5. Stavební materiály
6. Novostavba (schéma dispozičního řešení, systém hodnocení)
7. Propojení interiéru s exteriérem

rozdělení na
novostavby a rekonstrukce
(značka u jednotlivých bodů
N pro novostavbu
R pro rekonstrukci)

EXPOZICE A VYBAVENÍ

8. Příklad technologie provozního zázemí
9. Výtvarně zpracovaný herní prvek u vstupu
10. Výtvarný prvek v interiéru
11. Interaktivní prvky
12. Projekce a 3D-model krajiny
13. Zohlednění návštěvníků žijících se zdravotním postižením

DOPLŇKY

14. Propagační předměty
15. Zájmové skupiny (cyklisti, pěší..)

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační system

1. ZÁKLADNÍ SYMBOLY DP

BARVY A PÍSMO

zelená symbolizuje přírodu
zelená je základní barva AOPK

- oranžová jako symbol člověka
oranžová je SIGNÁLNÍ barvou

NÁZEV

DŮM PŘÍRODY se jménem jednotlivé CHKO ve 2.pádě, s piktogramem

MOTTO

PŘÍBĚH

V každé chráněné oblasti se bude celým areálem DP odvíjet individuální příběh (symbolu - maskota) a promítne se i do jeho akcí pro veřejnost a obecně do reprezentace DP

REGIONÁLNÍ SYMBOL (maskot)

živočich, charakteristický pro jednotlivou chráněnou oblast

ZÁKLADNÍ PRVKY DP jsou základními kameny JP a budou použité zásadně a jednotně v každém DP

Při výběru maskota zohlednit:

- možnosti grafického zpracování
- zásada autentického zobrazení
- možnosti pozorování kamerou v jeho přirozeném prostředí
- oblíbenost
- uchopitelnost

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační systém

ZÁKLADNÍ SYMBOLY DP

Piktogram s textem Dům přírody a názvem lokality

V oranžovém pruhu je název příslušného CHKO (v druhém pádu).

Je zarovnán vždy vlevo a velikost písma se nemění.

Font (PC):

Humanist777BTCE, Bold
Humanist777BTCE

Pro Mac – použít nejbližší možný font.

Výjimečně se může použít i piktogram s textem Dům přírody bez názvu lokality.

Pokud je toto použito v obdélníkovém nebo jiném poli, jako např. u směrové šipky orientačního systému, může se změnit poměr piktogram/text. Jinak doporučujeme zachovat poměr viz obrázek.

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační systém

ZÁKLADNÍ SYMBOLY DP

Barvy a použití

Zelená:

CMYK 100/0/90/50

PANTONE 349 C

RGB 0/101/54

WEB #006536

Oranžová:

CMYK 0/40/100/0

PANTONE 137 C

RGB 250/166/26

WEB #FAA61A

Příklad použití na zeleném podkladu

Černo-bílá:

100% Bk / 30% Bk

Černo-bílá inverzně:

Bílá / 30% Bk

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační system

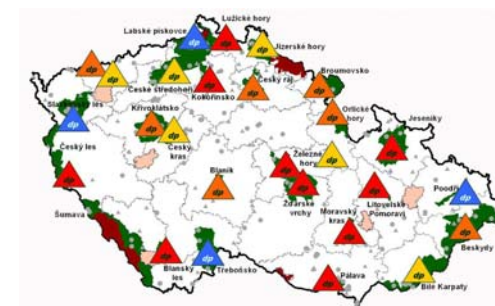
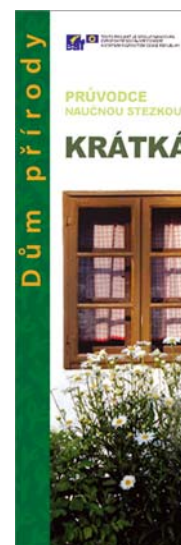
2. OZNAČENÍ A NAVIGACE V DP

- PRAPORY
- BANERY
- INFO PANEL U VSTUPU - PYLON (EXTERIÉR)
- INFORMAČNÍ TABULE (INTERIÉR)
informace o všech ZCHÚ s mapou ČR

tyto jednotící prvky jsou základní identifikací a budou aplikovány jednotně ve všech DP
(NOVOSTAVBA – REKONSTRUKCE – STÁVAJÍCÍ NS)

- jednoznačná a nezaměnitelná identifikace DP ve všech CHKO
- viditelnost - i z velké vzdálenosti
- navigace na vstup k DP
- zvýraznění aktuálních akcí v konkrétním DP
- základní informace o AOPK ČR, o provozovateli DP a o organizacích, podílejících se na realizaci DP

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační systém

PRAPORY

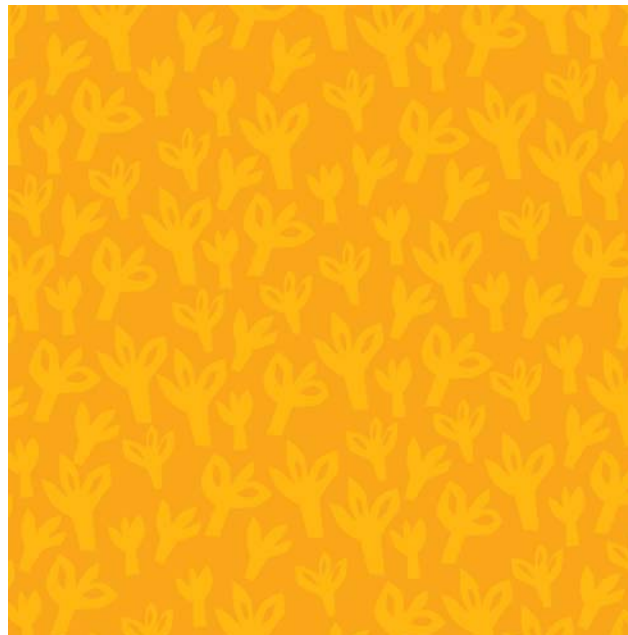
2 prapory - v barevnosti oranžová – zelená
na ocelovém sloupku (u větších objektů možno zdvojit)

výška (cca.6m) podle konkrétní situace, s cílem nejlepší viditelnosti
materiál – silná praporovina s aplikací loga agentury

Barvy:

- zelená a oranžová v podkladu viz definice barev k piktogramu DP
- Lístičky zelená: CMYK 100/0/90/40, oranžová: CMYK 0/30/100/0

Ukázky podtisku

Prapor má specifický
nezaměnitelný tvar,
který připomíná tvar stromu.

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační systém

PRAPORY

U každého DP jsou vždy 2 prapory:

1. PRAPOR

Zelený podklad s podtiskem motivu loga agentury
Dole piktogram DP a text
Dům přírody, barvy viz obr.

2. PRAPOR

Žlutý podklad s podtiskem motivu loga agentury
Dole piktogram DP a název konkrétní CHKO (ve 2. pádu), barvy viz obr.

Velikost písma se u názvu CHKO mění podle délky názvu, nepřekročí však velikost písma nápisu Dům přírody z 1. praporu.

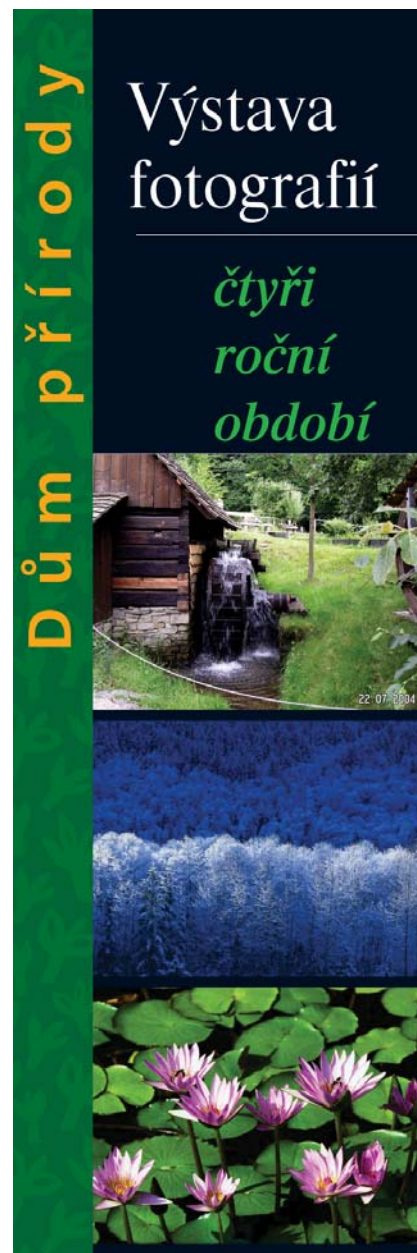
Příklady použití pro CHKO s dlouhým a krátkým názvem

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační system

BANER

Baner slouží jako upoutávka k aktuální akci.

Velikost standardní cca 60x200 cm (u větších staveb zvážit i větší formát)

Jeden DP může použít jeden i více banerů najednou.

Umístění baneru:

Na fasádě (nebo na vlastní konstrukci podle konkrétní situace)

Na levé straně je vždy úzký pruh se zeleným podtiskem a oranžovým nápisem Dům přírody. Barvy viz prapory.

Příklady baneru

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační system

INFOPANEL U VSTUPU

Obsahuje loga a kontaktní data
AOPK ČR a organizací, které se
podílejí na DP investičně i provozně

PROVEDENÍ PYLONU

čtyřtět - vzhled vždy stejný - půdorys
čtverec, (alternativně u rekonstrukcí i
poloviční pravoúhlý trojúhelník pro
přisazení k fasádě nebo
plotu) obměňován bude pouze symbol,
příběh a regionální údaje

Začátek příběhu – uvítání maskotem

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační system

INFOPANEL U VSTUPU - PROVEDENÍ

HLAVNÍ STĚNA

název DP s piktogramem, charakteristika CHKO v oranžovém poli, maskot a začátek příběhu v bílém poli s ilustrací maskota, logo CHKO

DRUHÁ STĚNA

zelená s podtiskem stylizovaného loga AOPK): název DP s piktogramem, otevírací hodiny, adresa: (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa Chráněné krajinné oblasti xy, ulice, město, telefon, email aopkcr@nature.cz, www.nature.cz), adresa provozovatele, EU

uvedené údaje:

LOGO	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
AOPK	Správa CHKO XXXXX adresa, ulice PSČ, město. e-mail: xxxxxxx@nature.cz www.nature.cz
LOGO	Provozovatel:(do vzoru pouze jedna adresa) XXX adresa, ulice PSČ, město. e-mail: xxxxxxx@nature.cz www.web.cz

TŘETÍ A ČTVRTÁ STĚNA

- prostor pro propagaci EU,pokud objekt DP bude financován z OP ŽP
- prostor pro turistickou mapu CHKO či turistického regionu v měřítku 1:50000 nebo 1:25000 dle velikosti území

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační systém

INFORMAČNÍ TABULE (INTERIÉR)

OBSAHUJE:

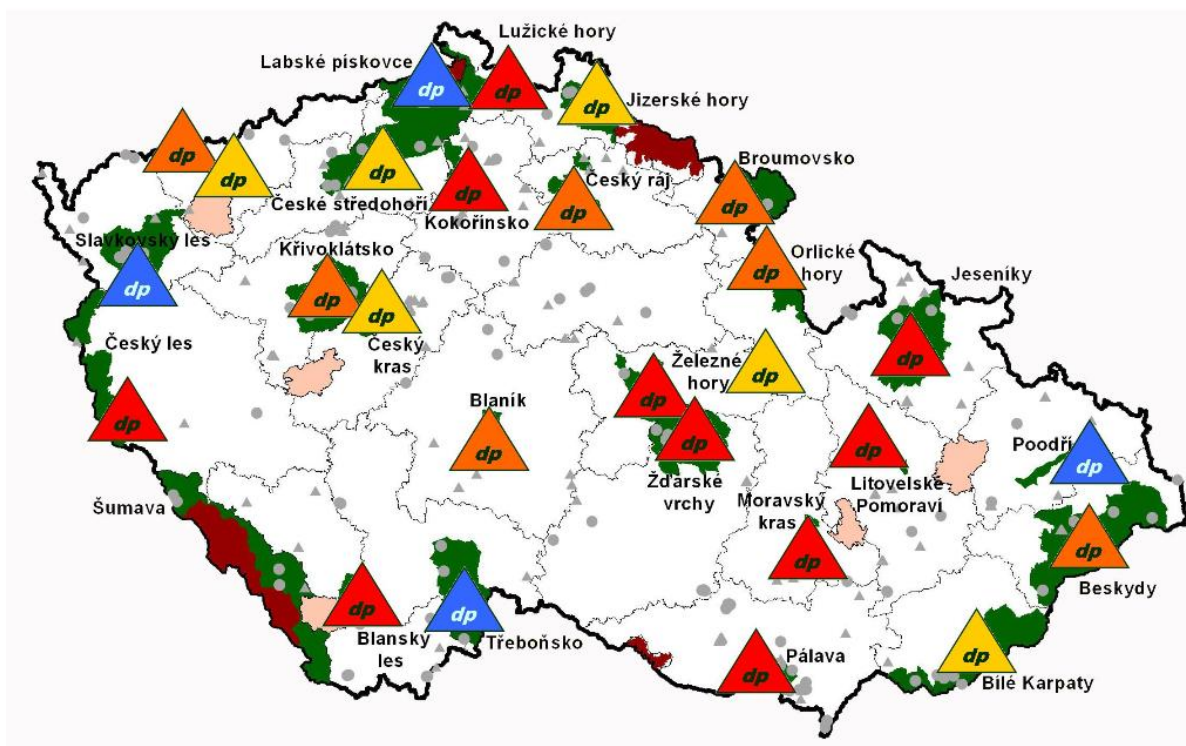
Mapu ČR s Informacemi o všech zvláště chráněných územích (ZCHÚ) v ČR s důrazem na chráněné oblasti (CHKO)

Mapu s Domy přírody a s informacemi co nejhezčího u nás

Plan objektu DP s doplňujícími údaji k objektu a navigaci

PROVEDENÍ TABULE

v interieru vstupní části DP
viditelný hned od vstupu

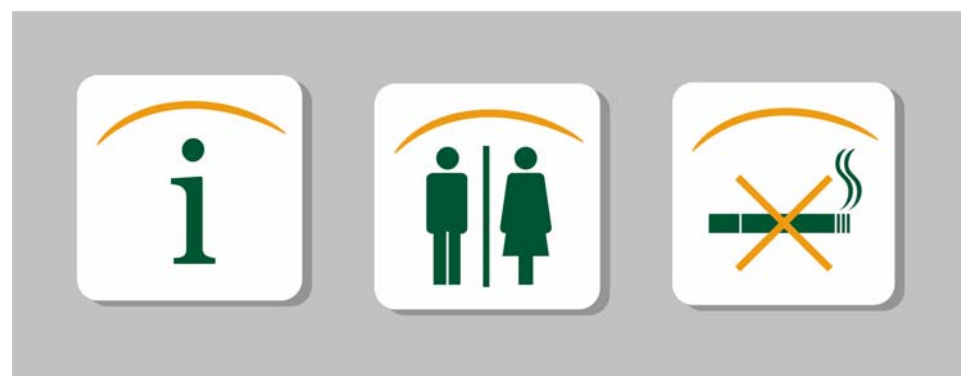
SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

SYMBOLIKA A OZNAČENÍ

Základní symboly DP
JP k označení a navigaci DP
Orientační systém

3. ORIENTAČNÍ SYSTÉM

- jednoznačná a nezaměnitelná identifikace DP – jednotné značení
- navigace z frekventovaného místa k domu DP
- Orientace v objektu DP
- návaznost na systém pěších a cyklotras, výletních naučných stezek

MÍSTNOST

ZASEDACÍ MÍSTNOST

STAVBA

Zásada udržitelného života

EKOLOGIE – EKONOMIE – SOCIÁLNÍ ASPEKT

novostavba - rekonstrukce

Slaměný dům ve stodole, katalog Nový domov 2008

ekologické centrum Sluňákov

„Naturparkhaus Ruhestein“ - novostavba

fara Bartošovice–DP rekonstrukce

STAVBA

Stavba musí zaujmout
všechny věkové kategorie
návštěvníků.

4. HLAVNÍ ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ NÁVRHU STAVBY

platí bezvýhradně pro novostavby, u rekonstrukcí lze ustoupit jen ze zásadních důvodů

- ŠETRNÁ K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ – N
- SOUDOBA (ne repliky) – N
- VYSOKÁ KVALITA PROVEDENÍ – N / R
- REGIONÁLNÍ ZDROJE – N / R
- VYSOKÁ ESTETICKÁ HODNOTA – N / R
- ROZMANITOST, PŘITAŽLIVOST – N / R
- KONSTRUKCE:

DŘEVOSTAVBY

ZDĚNÉ (např. proluky)

MONOLITICKÉ (např. stavby zapuštěné v terénu)

Stavba bude:

- provozně úsporná – využití moderních úsporných technologií při respektování místních podmínek
- splňovat současné tepelně-technické požadavky na provoz,
- využívat místní zdroje (voda, dešťové vody, solární energie, topivo) = šíření osvěty v populaci.

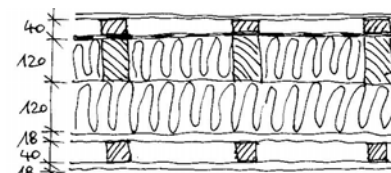
Pozor na zásadu nekomerčního provozu – s přebytky energie nelze dále obchodovat!

Stavba zásadně není v rozporu se svým okolím, je harmonicky začleněná do obrazu krajiny a terénního reliéfu, neruší hmotou, tvarem, barevností ani použitými materiály - jsou upřednostňovány materiály místní, druhotně použité a recyklovatelné

Novostavba musí být jednoznačně současná – bude sloužit současným potřebám veřejnosti (repliky se nepřipouštějí). Tradiční prvky použít soudobým způsobem – moderní stavba respektuje a ctí staré hodnoty.

Obecně má pěstovat vkus občanů a jejich schopnost odlišit kýč (=napodobeninu, nefunkční a cizí zdobnost, okázalost bez vztahu k okolí...).

Určenost regionálními podmínkami znamená, že požadavky na ekologickou stavbu nesmí potlačit místní ráz a charakter, ale měla by vést k hrdosti na místní tradice, řemesla, osvědčený způsob zástavby – orientace objektu...

Stavba DP musí být svým provedením a kvalitou inspirací pro okolní stavebníky.

STAVBA

5. STAVEBNÍ MATERIÁLY

- používání místních materiálů
- materiály šetrné k životnímu prostředí (upřednostnit přírodní produkty)
- materiály recyklované a recyklovatelné
- využití obnovitelných zdrojů

Staré cihly a staré dlaždice uplatnit v interiéru jako funkční i dekorativní prvek, stejně tak stará prkna, parapety, vitráže, dveře, kování – různé typy starých klik a kliček, kované hřebíky (=věšák) – i jednotlivé kusy lze využít jako nápaditý detail (např. ve skladbě podlahy)

Přírodní materiály elegantně stárnou (poškrabané dřevo x poškrabaný plast)

PŘÍKLADY

- materiály pro dřevostavbu
- kamenné zdivo (podezdívky, terénní zídky, oplocení, kameny – šlapáky na venkovní cestičky)
- staré cihly a dlaždice
- hliněné omítky a stavby
- proutí, větve - oplocení
- tepelná izolace (ovčí vlna, sláma, konopí, foukaný recyklovaný papír)
- desky podlahové, obkladové, konstrukční (lisované z dřevoštěpků a pilin)
- UV folie na okna
- reflexní folie
- zastínění – slunolamy, žaluzie, rolety

STAVBA

6. NOVOSTAVBA

DEFINOVÁNÍ MÍSTA STAVBY Z HLEDISKA URBÁNNÍCH VAZEB

a/ dům v zástavbě

- obsah domu více směřuje ke kulturní a společenské funkci
- nutno respektovat vazby na stávající prostředí

b/ dům na okraji zástavby

- obsah domu směřuje k propojení mezi hranice volné krajiny a činností člověka v krajině
- nutno respektovat vazby na stávající prostředí na hranici intravilánu
- uplatnění novodobých technologií

c/ dům ve volné krajině

- obsah domu by měl být určen místem a kontextem krajiny
- důraz na ekologické technologie

KONSTRUKCE A MATERIÁLY

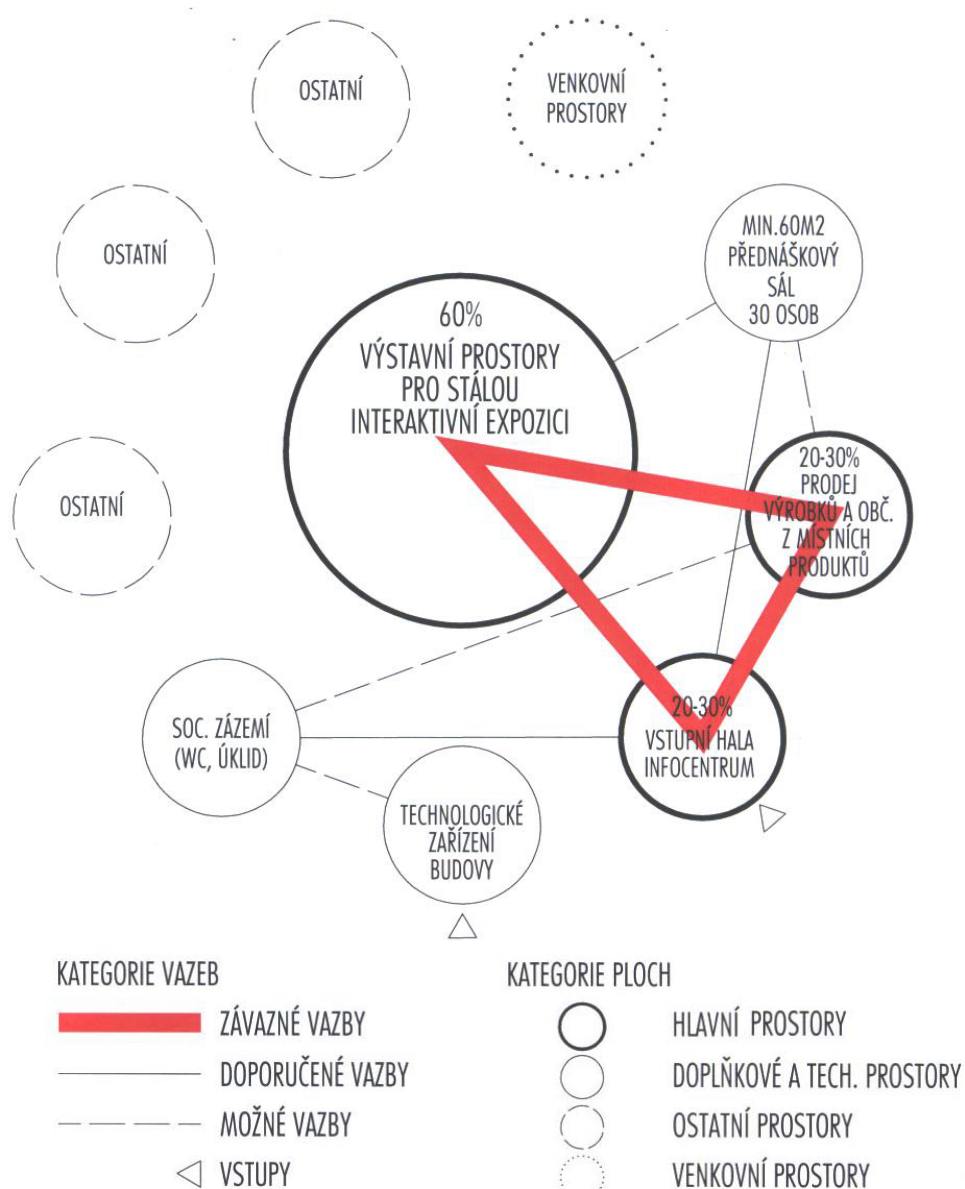
dřevo je doporučeno jako hlavní konstrukční materiál, protože splňuje většinu požadavků, kladených na stavbu (domácí zdroj, recyklovatelnost, variabilita)

použití v interieru: použití jakékoliv aplikace na bázi dřevní hmoty, nejlépe bez dalších povrchových úprav, aby byla zřetelná tektonika stavebních prvků (lepené prvky, masiv, dýhované desky, dřevoštěpkové a dřevocementové desky, překližky atd.).

použití v exteriéru: aplikace dřevěných obkladů je doporučena a preferována z nehoblovaných prken a profilů bez zámku pero-drážka. Je třeba důsledně dodržovat zešíkmení veškerých odkapových hran. Není žádoucí další úprava dřeva nátěrem (aplikace modřínového dřeva, nebo smrkového, opatřeného tlakovou impregnací)

STAVBA

STAVEBNÍ PROGRAM

popis jednotlivých vazeb

Závazné vazby	<i>Optimálním uspořádáním dispozice je uspořádání výstavních prostor, vstupní haly s infocentrem a prodejnou v jedné místnosti a v jednom podlaží. Návrh musí umožnit preferovanou sociální komunikaci po horizontále.</i>
Doporučené vazby	<i>Jsou nutnými vazbami, které jsou definovány konkrétním zadavatelem a příslušnými předpisy (hygienickými, požárními)</i>
Možné vazby	<i>Vychází z požadavku konkrétního zadavatele</i>
Vstupy do objektu	<i>Hlavní vstup do objektu je třeba akcentovat ve vztahu k příjezdu a přístupu k domu. Technologické a provozní vstupy je třeba navrhovat v nejmenší míře ve formě, odpovídající jejich významu.</i>

STAVBA

STAVEBNÍ PROGRAM

popis jednotlivých ploch

Hlavní prostory	Výstavní prostory pro stálou interaktivní expozici	V souběhu s návrhem prostor musí probíhat návrh expozice. Minimální plošná výměra je 200m ²
	Vstupní hala a infocentrum	Zahrnuje prostor vstupu s infopultem, který odděluje část pro veřejnost od jednotlivých pracovišť zaměstnanců ve formě otevřeného prostoru
	Prodej výrobků a občerstvení z místních produktů	Je třeba preferovat samoobslužný prodej s minimem skladového zázemí
Doplňkové a technické prostory	Přednáškový sál pro min. 30 diváků	Víceúčelový sál s rovnou podlahou, vybavený variabilním nábytkem
	Sociální zázemí	Nutné sociální vybavení vč.zařízení pro imobilní a pultu pro přebalování dětí. Šatna (kupř.ve formě věšákové stěny bez obsluhy)
	Technologické zařízení budov	Nutné prostory a plochy pro TZB
Ostatní prostory	Prostory požadované zadavatelem (AOPK ČR)	Podle konkrétního případu
	Prostory požadované provozovatelem (OPS)	dtto
Venkovní prostory	Plochy před vstupem a interaktivní plochy v návaznosti na expozici	dtto

STAVBA

SYSTÉM HODNOCENÍ

posouzení navrhované stavby z hledisek vlivu na životní prostředí

Hodnocené hledisko	Popis hodnotících kritérií
Místo (vhodná lokalita)	Brownfield x zelená louka posouzení z hlediska minimálního záboru půdního fondu, ve vztahu k napojení na dopravní infrastrukturu, preferovat situování parkingu pod budovou, možnost kontroly kvality a odvodu srážkových vod, zapojení zeleně do stavby (popínává, zelené střechy), minimalizace zpevněných ploch
Voda (hospodaření s vodou)	Nízká spotřeba pitné vody posouzení množství pitné vody na závlahu, snížení spotřeby vody, zvýšení recyklace odpadních vod, posouzení čištění odpadních vod
Energie	Snížení spotřeby smysluplná využitelnost obnovitelných a alternativních zdrojů energie, energetický management, redukce škodlivých látek unikajících do ovzduší. Maximální součet energií na vstupu nepřesáhne 75kWh/m²/rok (vyhl.148/ 2007 Sb. O energetické náročnosti staveb)
Stavební materiály (minimalizace)	Snížení spotřeby minimalizovat množství technologických procesů, (preferovat beznáťerové technologie) a stavebního odpadu, recyklace, zavedení separovaného odpadového hospodářství, využití „biomateriálů“, minimalizovat dovozní vzdálenosti stavebních materiálů
Vnitřní prostředí (kvalita)	Teplo, světlo, vzduch sledování CO ₂ , řízená výměna vzduchu, automatická kontrola vzduchu, provázanost vnitřních energetických systémů R+M, tepelná pohoda, vnitřní oslunění a osvětlení pracovních míst
Inovace	Originalita stavby ocenění výjimečných kvalit, které přesahují rámec hodnocených témat

STAVBA

7. PROPOJENÍ INTERIÉRU S EXTERIÉREM

Cíl: vzájemný přesah obou prostředí, vtáhnout přirozené vnější prostředí do interiéru, zaujmout návštěvníka a vzbudit jeho zájem o přírodu jako celek.

Umožnit aktivní čekání sejde-li se zároveň více skupin

- odpočinkový prostor – posezení
- vnější expozice
ukázka místních minerálů
vzorky dřev - poznávání
příklady likvidace odpadků
- vybavení pro cyklisty a pěší
- herní komponenty pro děti
- vegetace v přirozeném prostředí
- provozování kompostu – tlení
odpadků ve volné přírodě
- místní typické příklady: meandrující
řeka – regulovaná řeka (jak rychle
proteče...)
- ohniště (s amfiteátre)
 - zastřešená terasa - altán

svým významem je **EXTERIÉR** rovnocenný **INTERIÉRU**

EXPOZICE A VYBAVENÍ

8. PŘÍKLAD PROVOZNÍHO A TECHNICKÉHO ZÁZEMÍ

použít v exteriéru minimálně jeden prvek (jako ukázkou konkrétní technologie)

Konkrétní předvedení dobře a špatně provedené technologie svým srovnáním působí na návštěvníka důrazně a přesvědčivě

- solární kolektory
- způsob vytápění
dřevo, dřevoštěpky, peletky
biomasa
tepelné čerpadlo
- kompostovací WC
- kompost – ukázka provozu (dobře-
špatně), ukázka (denního) objemu
kompostovatelných odpadků
vyprodukovaného typickou rodinou
- kořenová čistička
- dešťová voda – druhotné využití

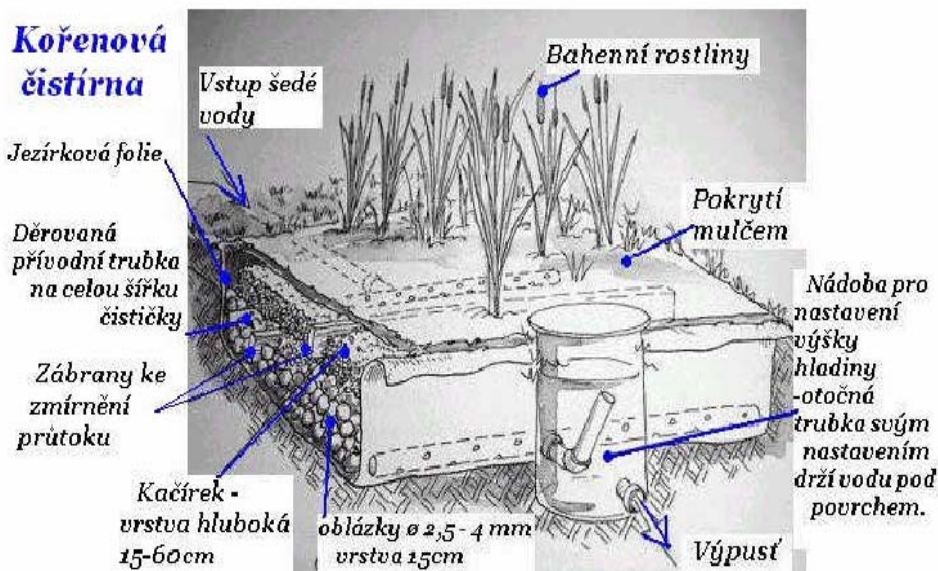
seznámit veřejnost s použitými
(novými i tradičními) technologiemi šetrného
přístupu k přírodě

a s možnostmi jejich využití (formou funkčního
modelu a praktickou ukázkou)

učit veřejnost zvažovat optimální volbu v dané
situaci

Kořenová čistička

EXPOZICE A VYBAVENÍ

9. VÝTVARNĚ ZPRACOVANÝ HERNÍ PRVEK U VSTUPU

gigantické měřítko, robustní, masivní a bytelný prvek, odolné vůči vandalům
 minimálně 1 prvek, pravděpodobně před vstupem do objektu nebo na pozemek
materiál: dřevo (nahrubo otesané – bez třísek!!), proutí (je obnovitelné každou sezónu), hlína, ale i voda – podle hlavního tématu dané lokality

magnet, který má zaujmout především děti (aktivní hrou), a dospělé jejich prostřednictvím přivede k nahlédnutí a posléze i ke vstupu do expozice

- zábava při čekání před vstupem do expozice (sejde-li se více škol)
- dopřát dětem uvolňující pohybovou aktivitu (lépe se pak zkoncentrují na informace)

PŘÍKLADY

- brána, stan, posed – rozhledna, šnečí ulita, žába, mamut, kůň, žebřík, roubené klády, proutěný tunel, jezírko, terénní zlom... (neomezená škála možností)

EXPOZICE A VYBAVENÍ

10. FUNKČNÍ VÝTVARNÝ PRVEK

provozně i výtvarně začleněný do interiéru, originálně pojedený, součást interiéru zásadního významu. Např.: prodejní a informační pult, doplňky - lavice, stoly, police, brána, altán, herní prvek... (minimálně jeden prvek)

Materiál – dřevo

Zpracování – ruční výroba

Úlohou je sjednotit originálním způsobem interiéry všech DP, vypracování odpovídá způsobu, jakým se chce CHKO prezentovat veřejnosti
Velmi příjemný haptický prvek – pro děti hravý, pro dospělé esteticky maximálně uspokojivý.

EXPOZICE A VYBAVENÍ

11. INTERAKTIVNÍ PRVKY

v celé expozici budou zohledněny principy aktivního poznávání, tj. prvky z přírodních materiálů, odolné, určené k přímému kontaktu a dotýkání

nevhodné: zdravotně závadné, křehké, nebezpečné prvky, např. jedem ošetřené vycpaniny, ostré hrany, nestabilní desky...

Zábavnou formou hry a soutěže se smyslovým poznáním, prožíváním a objevováním nového působit na rozvoj pozitivního vztahu návštěvníka k přírodě a krajině

PŘÍKLADY

- herní prvky (např. pro zodpovězení otázky přenést získaný předmět do jiného panelu)
- zvukové podněty (zpěv ptáků na MP3, hmyz, větší živočichové a jejich charakteristické projevy)
- hmatové podněty (dřevo - stromy, hlína, horniny a minerály)
- vodní prvek – akvárium nebo paludárium
- poznávání různých druhů dřev a hornin (minerálů) – skládačka
- siluety letících ptáků - poznávání
- mikroskop
- ukázky místních semen, brouků, hmyzu, motýlů – lupa!
- panel smyslů

vhodné je i použití nových technologií - **projekce a akustiky**

Sezení - poznávačka dřev

EXPOZICE A VYBAVENÍ

12. 3D, PROJEKČNÍ TECHNOLOGIE, MULTIMEDIA

použití nejmodernější technologie a vybavení pro aktivaci vícesmyslového vnímání v DP

PROSTOROVÝ / DIGITÁLNÍ MODEL KRAJINY
CHKO, VYBAVENÝ NOVÝM MULTIMEDIA
OVLÁDÁNÍM A PROJEKCÍ

3D KINO

PŘÍLOHY

Ing. Jan Kubík
3D-model krajiny
multimedia
Projekční technologie
3D-kino

ze zkušenosti

Jiří Matuška CHKO Pálava

„Zaujala mě jedna snad super věc, která by se možná mohla využít jako jeden jednotící a zajímavý prvek v našich DP. V podlaze, po které se normálně chodilo, byla zatavena nebo nějak jinak použita ortofotomapa okolního území a děti měly jakési malé stoličky s lupou na sedáku a po kolenou ložily po podlaze a nakukovaly tak shora na údolí, dvory, lesy a vše, co bylo na tom leteckém snímku. Co kdyby se tento princip využil i v DP? - určitě by to bylo asi dost dobré oživení pro pohybující se lidi.“

- interaktivní vnímání
- ekologické nahrazení konvenčních panelů, map a informačních materiálů
- reprezentace DP
- podpora orientace
- obměnitelnost

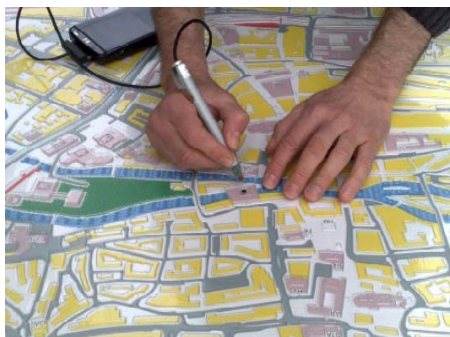
EXPOZICE A VYBAVENÍ

13. ZOHLEDNĚNÍ NÁVŠTĚVNÍKŮ ŽIJÍCÍCH SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Cílem je nadstandardní vstřícnost, překračující rámec daný vyhláškou

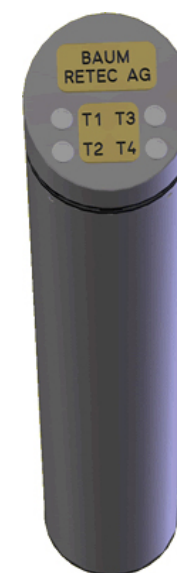
použití nejmodernější technologie a vybavení pro orientaci ale i možnost vícesmyslového vnímání v DP návštěvníků se zdravotním postižením

Výzva: použít elektronický zapůjčitelný průvodce (typu ipod), který je vybaven zvukovou, vizuální, orientační i komunikační složkou, poskytující maximální komfort všem hendikepovaným skupinám (vždy k dispozici, přináší soběstačnost, usnadňuje smyslové vnímání, možno použít i jako průvodce v oblasti CHKO)

PŘÍKLADY

- akustické sloupky
- vodící pruhy
- orientační značení
hmatové písmo, braille
- na obrazovce základní informace
přetlumočená do znakové řeči

D O P L Ň K Y

14. PROPAGAČNÍ PŘEDMĚTY

- produkty ekologické
- produkty zaměřené na potřeby návštěvníků DP
- herní produkty pro děti i dospělé
- regionální upomínkové předměty (místních materiálů, řemesel)

Tematická roční kolekce AOPK

funkční, kvalitní a výtvarně hodnotné předměty, zaměřené na potřeby návštěvníků DP s upřednostněním místních materiálů

PŘÍLOHY

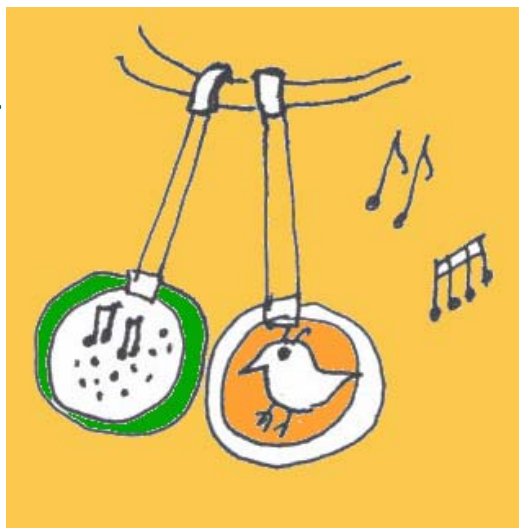
Helena Kubíková

produkty ekologické

jak z hlediska výroby a likvidace
ale i z hlediska ekologické výchovy,
inspirace na šetření či získání
energií alternativními cestami –
použití technologie zítřka v denním
životě i dnes (solární baterka, lampa
na manuální pohon – bez baterií)

systém sběratelství

notýsky

na bylinky

např. jednotné karabinky na zavěšení loga

DOPLŇKY

15. ZÁJMOVÉ SKUPINY

vtipné – kompetentní – funkční vybavení pro potřeby návštěvníků DP
zohlednění všech typů zájmových skupin návštěvníků v jednotlivých regionech

- cyklisti
- pěšáci
- běžkaři
- horolezci
- vodáci
- rodiny s dětmi
- školy

PŘÍKLADY

- stojany na kola
- stůl na přebalování
- potřeby pro opravu kol
- mapy, průvodce
- potřeby k orientaci v krajině
- Potřeby k základnímu ošetření (náplasti, obvazy, ..)

JEDNOTNÝ ARCHITEKTONICKÝ KONCEPT

manuál pro navrhování návštěvnických středisek AOPK ČR

PŘÍLOHY

PŘÍSPĚVEK K POJETÍ DOMŮ PŘÍRODY	33
3D MODEL KRAJINY	34
DIGITÁLNÍ 3D MODEL	35
MULTIMEDIA	36
PROJEKČNÍ TECHNOLOGIE	37
3D KINO	38
PŘÍKLAD ROČNÍ KOLEKCE AOPK	39
PŘÍKLAD FUNKČNÍCH DOPLŇKŮ	40
AKUSTICKÝ PŘÍVĚŠEK	41

PŘÍSPĚVEK K POJETÍ DOMŮ PŘÍRODY

Budování Domů přírody a hlavně hledání jejich náplně je věcí velmi aktuální a souvisí s celou řadou diskutovaných otázek.

Jde o to jak, se změnila skutečnost, a kdo může být skutečným správcem krajiny.

Druhá otázka se týká metod, které by měly přispět k tomu, aby ochrana krajiny byla vytvářena cestou hravých aktivních prvků.

Otázku, zda je český zemědělec ochoten být správcem tradiční zemědělské krajiny, zkoumal Radim Lokoč ve své disertační práci (brněnská fakulta, uvádí Hana Librova). Zemědělci jeví malý nadšení pro tuto činnost a měli spíše odpor k environmentálním projektům. Zpřetrhání vlastnických vztahů k pozemkům po úplném zestátnění zemědělské půdy vedlo k tomu, že zanikla skupina vlastníků půdy, kteří se starali o rozvoj obce a hospodařili šetrným způsobem i s ohledem na budoucnost dalších generací. Původní situace se nikdy neobnovila. Dnes hospodaří 90% zemědělců na pronajaté půdě.

Diskuze na téma „Kudy vede cesta k rozvoji českého venkova?“ (Respekt-institut únor 2009) ukázala i na skutečnost, že i když existují i vzorové obce, chybí větší počet aktivních lidí jako podmínka identity regionu a pohody pro potenciální návštěvníky.

Jako výrazná sociální skupina, která by se mohla i chtěla stát aktivním činitelem rozvoje krajiny, se jeví mládež.

Socioložka Květa Jechová popisuje sociální důsledky dvou na sobě nezávislých procesů: postupující expanze informačních technologií a postupující expanze města do okolní krajiny. Tím, že chybějí místa pro hry, zmizel i **prapůvodní význam dětských her jako společné tvořivé radosti i jako přípravy k budoucím sociálním rolím.**

Jak může vzniknout hluboký vztah k přírodě?

Pocit toho, v čem se člověk cítí dobře, co potřebuje, je dáno v první řadě rodovou zkušeností. Člověk potřebuje střídající se travnaté plochy, lesní porosty, osamělé stromy, krajinu oživenou volně žijícími živočichy, čisté ovzduší a klid, nepřesahující hranici decibelů, která je kritická pro jeho zdraví. (Igor Míchal ‚O odpovědném vztahu k přírodě‘). Film Domov (Švýcarsko, Francie 2008) ve kterém zprovoznění dálnice v blízkosti domova vede k rozpadu rodinných vztahů, uvádí opačný proces.

Stejně tak, jako rodový pocit příjemné krajiny je dán intuitivně, tak i osvojování si hlubokého vztahu k přírodě je spojeno se smyslovým poznáním, s prožíváním, s příjemným zážitkem, s pocitem štěstí, ale i s dobrodružstvím a objevováním nového.

Lenka Klodová, výtvarnice, která se podílí na návrhování zajímavých hřišť, se snaží ušít hřiště na míru těm, kteří si zde budou hrát. Stejně tak je třeba **ušít i Domy přírody na míru těm, kdo je budou navštěvovat a užívat.** (např. navázat na činnost nízkoprahových klubů a zájmových organizací).

I městské děti by měly získat autentický zážitek otevřeného prostoru, volné krajiny, hlubokého lesa.

Aktivní činnost mládeže, svět her a v souvislosti s tím i možnost prožívání dobrodružství vede k rozvoji sounáležitosti, kreativity a k věrnosti krajině a péči o ní.

3D MODEL KRAJINY

Model je běžně vyfrézován v negativní formě a poté se z něj odlije skořepina, která je omyvatelná, pochozí a lehká. Dřevěný model zůstává jako matrice pro eventuelní kopie. Běžné statické obrázky, které byly standardně promítány na model v minulosti, dnes nahrazují komplikovanější simulace (např. scénária v krajině, záplavy, rozšíření škůdců a pod).

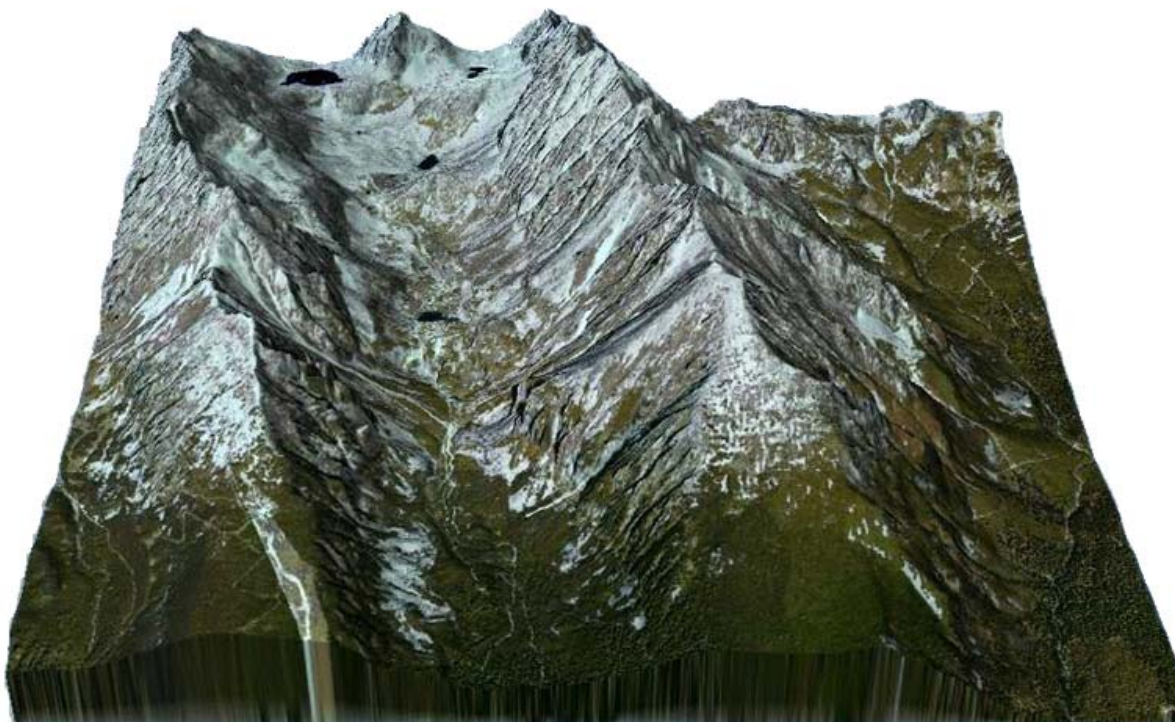
- Vyfrézovaný model obvykle ve velikosti 2,0 x 1,5 m, max. Frézovaná hloubka do 15 cm
- Pro běžný model je zapotřebí výška prostoru ca. 2,8 m.
- Výroba modelu není snadná, vyžaduje zkušenosti nejen s obráběním ale také s volbou poměru převýšení, přesnosti, následného zpracování
- Software je v současnosti individuální a změny běžně nemůže provádět uživatel
- Doporučuje se nasadit kvalitní projektor (s automatickým filtrem) z důvodu nepřetržitého provozu
- Cena samotného modelu bez software a ovládacích prvků cca 300.000 Kč

3D, PROJEKČNÍ TECHNOLOGIE, MULTIMEDIA

DIGITÁLNÍ 3D MODEL

- Může nahradit 3D model krajiny kvůli nedostatku prostoru nebo peněz
- Uživateli dává možnost provádět změny v prezentaci
- Umožňuje manipulaci s modelem (otáčení, úhel pohledu)
- Umožňuje průlety nad krajinou, sledování naučné stezky apod.
- Existuje mnoho softwarových nástrojů, komerčních i free, jsou velké rozdíly v kvalitě realitě zobrazení a manipulaci s modelem (trhavý pohyb)
- Výrobci nabízejí vývojové prostředky, s kterými je možno software lépe integrovat do prezentace v expozici
- Cena software bez prezentací např. ArcGIS ca. 110.000 Kč

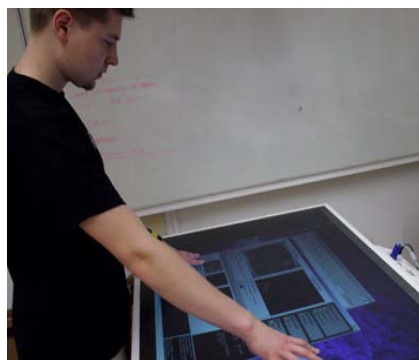
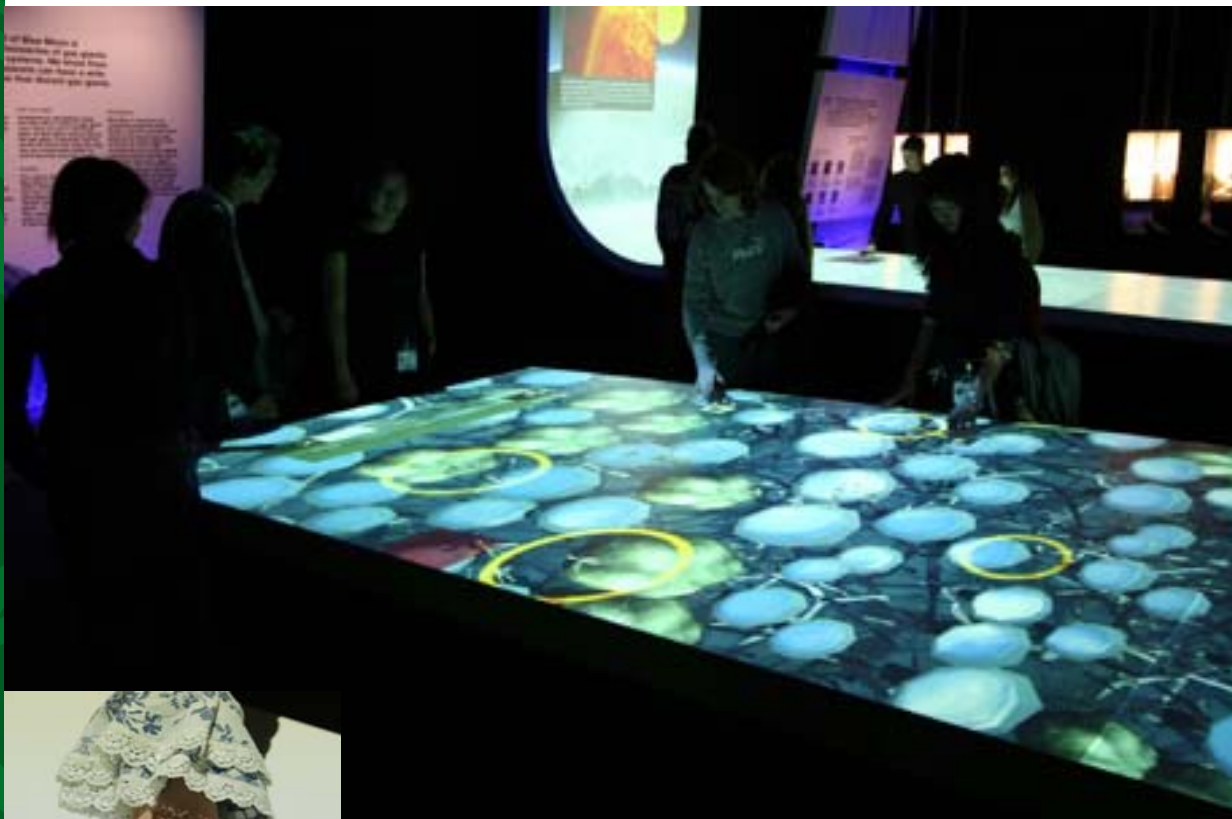

3D digitální model je dnes běžnou součástí expozic, které nějakým způsobem prezentují krajinu. **Bez promyšlené koncepce hrozí ovšem nebezpečí, že může působit jako jakási „počítačová hračka“**

3D, PROJEKČNÍ TECHNOLOGIE, MULTIMEDIA

MULTIMEDIA

- Moderní technologie viz. Microsoft Surface produkty
- Interakce více osob
- Maximalní využití smyslů při zpracování informace
- Variabilita využití v prostoru – možnost přemístění
- Velikost interaktivní plochy – standardní produkty 50x70 cm
- Individuální výrobky - plocha 100x70 cm
- Cena Microsoft ca. 300 000,- Kč
- Cena individuální (stavebnice) ca. 170.000 Kč
- Možná současná interakce až 5 osob (fa. Microsoft), 2-3 osoby u jednodušších provedení)

Protože se jedná o naprosto novou technologii, je možno počítat se snížením cen do 1 roku. Standardní software v současné době neexistuje, neboť se jedná o naprosto nový styl komunikace, běžné software (excel...) je nepoužitelné.

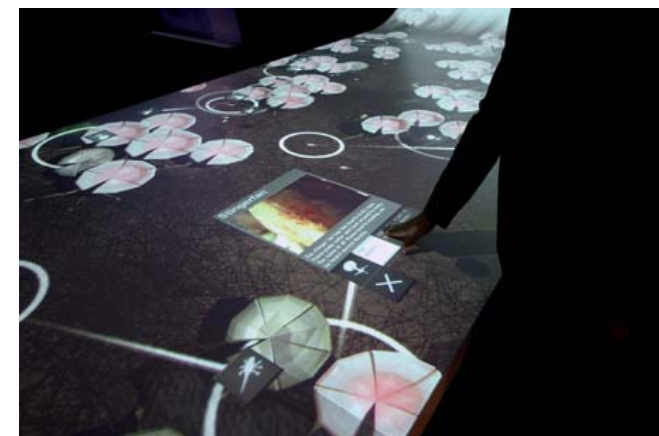
Systém se jeví jako ideální pro nový způsob předávání informací za aktivní účasti návštěvníka.

PROJEKČNÍ TECHNOLOGIE

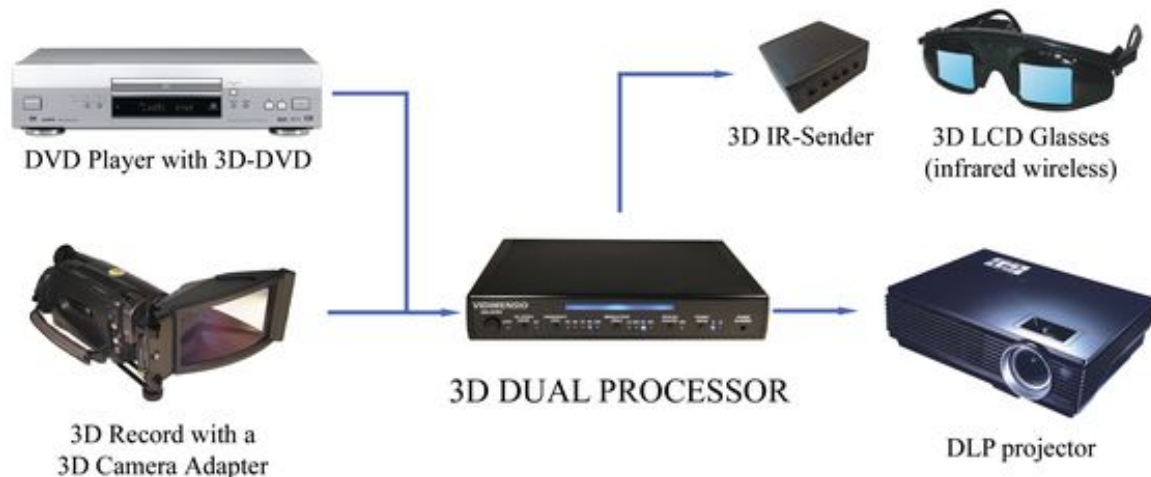
- Zpětná projekce na skleněné stěny v prostoru
- Možnost projekce na prostorově formované tkaniny
- Kombinace s touch-technologemi
- Možnost šikmé projekce pod úhlem 55°
- Velikost diagonály do 60"
- Cena bez projektoru 10.000 – 50.000 Kč
- Možnost využití levných projektorů
- Výhodné světelné podmínky

3D, PROJEKČNÍ TECHNOLOGIE, MULTIMEDIA

3D KINO

- Využívá aktivní 3D projekci (metoda XpanD)
- Vhodné do počtu návštěvníků cca 30
- Aktivní LCD brýle
- Nasazením 3D-dual-procesor jednotky je možno použít běžný DLP projektor (doporučuje se obrazová frekvence 100 Hz)
- Možno použít běžné promítací plátno
- Cena zařízení cca. 300.000 Kč
- Adaptery pro běžné digitální kamery pro pořizování 3D filmových sekvencí v ceně cca. 12-15 000 Kč

pasivní technologie

Zvolená technologie je na rozdíl od polarizačních metod méně citlivá na světelné poměry v prostorách expozice. Výhodou je též možnost využití drahého DLP projektoru pro jiné účely než 3D kino. (není nutné přesné seřízení 2 projektorů jako u polarizační metody)

V každém případě se doporučuje nasazení stereoskopických adapterů pro běžné kamery pro vlastní výrobu 3D filmů. Tyto filmy mohou dosáhnout pouze semiprofesionální kvality (kvůli omezené stereoskopické vzdálenosti použitých kamer a ostatního příslušenství), návštěvníkům je ovšem možno prezentovat aktuální informace.

PROPAGAČNÍ PŘEDMĚTY

PŘÍKLAD ROČNÍ KOLEKCE AOPK téma alternativní energie

solární baterka

kvalitní provedení - aluminium, vysoká svítivost
po úplném nabití pomocí solárního pole svítí 3 hod.

rozměr 13 x 2,5 cm
logo – gravurou nebo na přívěšku

CENA 280 / 350 Kč

VYSVĚTLENÍ

CENA nákup / prodej (např. 25/ 34 Kč)
slevy při větším odběru

lampa na dynamo

pohon na dynamo za 1 minutu
nabíjení (pomocí klíčky) - 30
minut svícení.

vybavená akku na 5 hod. a
kabelem pro nabíjení v autě

použitelná jako baterka i lampa
do stanu

rozměr 21 x 7 cm
umístění loga na jedné straně

CENA 250 / 310 Kč

kalkulačka

princip pohonu elektrolytickou kapalnou
(voda, čaj, kafe, ovocná šťáva ..)
plnění kapaliny pomocí pipety

rozměr 12,5 x 7,5 cm
umístění loga nad displejem

CENA 95 / 130 Kč

lampa na dynamo - kombi

funkce nabíjení mobilu

pohon na dynamo za 1 minutu
nabíjení (pomocí klíčky) - 8 minut
svícení, vybavená akku 2 hod. a
kabelem pro nabíjení v autě a
USB pro nabíjení na počítači.

použitelná jako:

baterka
kompas
k nabíjení mobilu
(7 různých adapterů)

rozměr 12 x 5,5 x 3,5 cm
logo – nahoře

CENA 340 / 450 Kč

baterka na dynamo

pohon na dynamo za 1 minutu
nabíjení (pomocí tahání) - 30 min
svícení

vybavená akku na 2 hod

rozměr 11 x 3 cm
umístění loga na jedné straně

CENA 88 / 115 Kč

lampička na dynamo mini

pohon na dynamo za 1 minutu nabíjení
(pomocí klíčky) - 5 minut svícení
vybavená akku

použitelná jako přívěšek na klíče

rozměr 4 x 3 x 1,5 cm
umístění loga na jedné straně

CENA 58 / 75 Kč

PROPAGAČNÍ PŘEDMĚTY

PŘÍKLAD FUNKČNÍCH DOPLŇKŮ

set pro cyklisty

krabička první pomoci

termotaška pro cyklisty
s průhlednou mapou

číselný zámek

pedometr

propagace AOPK

světelné ukazovátko

nafukovací míč s maskotem

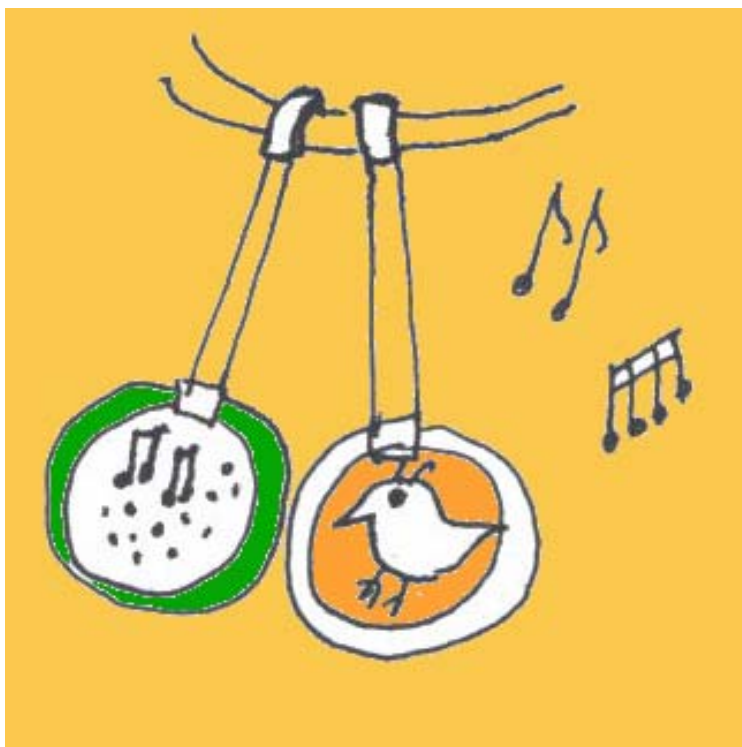
PROPAGAČNÍ PŘEDMĚTY

AKUSTICKÝ PŘÍVĚŠEK

- zpěv ptáků, kvákání žab, hlasy lesa, a další zvuky z přírody
- umístění symbolů DP nebo AOPK
- sběratelství – sady, nové přívěšky k zvláštním akcím např. otvírání DP ..
- výceúčelové použití

system sběratelství

Vhodné a autentické herní produkty pro děti i dospělé a regionální upomínkové předměty (místních, ekologických materiálů) jsou na trhu jen těžko dosažitelné.

Bude třeba je pro DP navrhnout a zajistit jejich výrobu.

jednotné karabinky na zavěšení

jednoduchý akustický senzor